

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA PRZEZ UCZNIĄ POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE 7.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

I.1. Czytanie utworów literackich – liryka

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
<ul style="list-style-type: none"> – wie, że liryka jest jednym z rodzajów literackich, – odróżnia utwór liryczny od utworu epickiego, – zna podstawowe cechy utworów lirycznych, – wygłasza z pamięci wskazany utwór liryczny, – krótko opowiada, o czym jest przeczytany wiersz, – nazywa swoje wrażenia wywołane lekturą wiersza, – wie, kto to osoba mówiąca w wierszu, – wyjaśnia pojęcie <i>podmiot liryczny</i>, – wie, kto to bohater liryczny, – wyjaśnia pojęcie adresata / odbiorcy utworu, – odróżnia podmiot liryczny od adresata, – odróżnia wers od strofy (zwrotki), 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia cechy poezji, – czyta wiersz głośno i wyraźnie, – wygłasza z pamięci wskazany utwór liryczny, zwracając uwagę na znaki przestankowe, – wypowiada się na temat przeczytanego wiersza, – podejmuje próbę uzasadnienia swoich wrażeń wywołanych lekturą wiersza, – wskazuje w wierszu wartości ważne dla poety, – określa nastrój wiersza, – tworzy projekt pracy (rysunek, drama itp.) interpretującej wiersz – przekład intersemiotyczny, – nazywa wyrazy wskazujące na osobę mówiącą w wierszu (podmiot liryczny) i adresata, – opowiada o podmiocie 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, dlaczego utwór należy do liryki, – czyta / wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, zgodnie z tematem i stylem dzieła, – określa temat wiersza, – opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu, – wyodrębnia obrazy poetyckie, – nazywa i uzasadnia swoje uczucia wywołane lekturą wiersza, – przedstawia, również w formie przekładu intersemiotycznego (np. rysunek, drama itp.), jak rozumie omawiany wiersz, – wskazuje cechy podmiotu lirycznego, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega język poezji, – czytając / wygłaszając wiersz, stosuje odpowiednie tempo, intonację i modulację głosu, – dokonuje interpretacji głosowej utworu lirycznego, – ciekawie opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu, o podmiocie lirycznym, bohaterze oraz ich uczuciach, – opisuje zachowanie bohatera wiersza i wyraża swoją opinię na jego temat, – porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, – opisuje adresata wiersza, – wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia wywołane lekturą wiersza, – wyjaśnia, jak rozumie 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – prezentuje informacje na temat wiersza w dowolnie wybranej formie, w tym w formie interaktywnej, – samodzielnie analizuje i interpretuje utwór poetycki, stosując różne techniki uczenia się, – tworzy własne przykłady poznanych środków artystycznych, – wyjaśnia funkcje poznanych środków artystycznych, – omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, – interpretuje wiersz i uzasadnia swoją tezę interpretacyjną, odwołując

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, czym są rym, wers, refren, - zna nazwy środków artystycznych: <i>epitet, porównanie, porównanie, homeryckie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, apostrofa, ożywienie, anafora, symbol, eufemizm, neologizm,</i> - wymienia elementy rytmizujące: wers, strofa, rym, rytm, - zna pojęcia sonetu, pieśni, trenu, - przedstawia tematykę wiersza, - zna pojęcie ironii i wie, jakie są jej funkcje w utworach lirycznych, - wie, jakie jest przesłanie wiersza, - rozpoznaje w utworach lirycznych wartości ważne dla Polaków, - dostrzega w omawianych wierszach elementy historyczne, - wymienia autorów utworów lirycznych wskazanych w <i>Podstawie programowej.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> lirycznym, przedstawiając jego myśli i uczucia, - określa adresata wiersza, - wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata, - wskazuje bohatera wiersza, - rozpoznaje w utworach lirycznych epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, ożywienia, symbole, - wskazuje w wierszu rymy, - rozpoznaje elementy rytmizujące utwór, - rozpoznaje pieśń, tren, - dzieli wersy na sylaby, - wie, na czym polega ironia i rozumie jej funkcje, - rozpoznaje przesłanie wiersza i wypowiada się na temat jego aktualności, - na podstawie poznanych wierszy tworzy drabinę wartości ważnych dla Polaków na przestrzeni dziejów, - wymienia wydarzenia historyczne zawarte w omawianych wierszach, - rozumie słowo <i>kontekst</i> i zna rodzaje kontekstów, - zna elementy z życia autorów utworów lirycznych wskazanych w <i>Podstawie programowej.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określa cechy bohatera wiersza, - porównuje i nazywa rymy w dwóch dowolnie wybranych strofach, - rozpoznaje w utworach lirycznych przenośnie, uosobienia, neologizmy artystyczne - rozpoznaje refren jako element rytmizujący utwór, - podaje liczbę sylab w każdym wersie, - wymienia cechy, pieśni, trenu, - wyjaśnia, na czym polega ironia, - dostrzega ironię w omawianych wierszach, - formułuje przesłanie utworu lirycznego i zastanawia się nad jego aktualnością, - porównuje wartości ważne dla Polaków ze swoimi wartościami, - dostrzega różne konteksty w omawianych utworach lirycznych, - posługuje się biografią autora w interpretacji utworów lirycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> przesłanie wiersza, - wyjaśnia znaczenie przenośnie utworu lirycznego, - uzasadnia własne rozumienie wiersza, - rozpoznaje funkcje środków artystycznych w omawianych wierszach, - odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, - wskazuje w wierszu elementy rytmizujące, - wskazuje cechy, pieśni, trenu w danym utworze, - definiuje pojęcie ironii, - omawia funkcje i znaczenie ironii w wierszu, - wyjaśnia przesłanie utworu lirycznego i ocenia jego aktualność, - omawiając utwory liryczne, nawiązuje do kontekstów: historycznego, biograficznego, filozoficznego, kulturowego, - dostrzega i wskazuje nawiązania biograficzne w omawianych utworach lirycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> się do elementów utworu, - charakteryzuje podmiot liryczny, odwołując się do treści wiersza, - charakteryzuje bohatera, odwołując się do treści wiersza, - porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza i przedstawia wnioski, - rozpoznaje, pieśń, tren wśród innych gatunków literackich, - tworzy pytania do hipotezy interpretacyjnej na temat wiersza, - w interpretacji utworów lirycznych wykorzystuje odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi, - w interpretacji utworów lirycznych wykorzystuje potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, kulturowy, społeczny.

I.1. Czytanie utworów literackich – epika

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
<ul style="list-style-type: none"> - wie, że epika jest jednym z rodzajów literackich, - odróżnia utwór epicki od utworu lirycznego, - wymienia elementy świata przedstawionego: czas, miejsce akcji, bohaterowie, wydarzenia, - rozpoznaje fikcję literacką, - wskazuje elementy realistyczne (rzeczywiste) w omawianych utworach epickich, - wymienia wybrane gatunki epickie, np. baśń, legenda, opowiadanie, powieść, pamiętnik, nowela, - wymienia tytuł jako element budowy utworu epickiego, - wymienia wybrane wydarzenia tworzące akcję utworu, - rozpoznaje, kim jest osoba mówiąca w utworze epickim, - rozpoznaje i wymienia bohaterów utworu, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy utworu epickiego, - opisuje wybrane elementy świata przedstawionego, - wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w utworach epickich, - wymienia cechy gatunkowe opowiadania, powieści, noweli, - wyszukuje w tekście określone informacje, - wskazuje tytuł jako element budowy utworu epickiego, - ustala kolejność zdarzeń, - nazywa rodzaj narratora i narracji, - rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze, - przedstawia wybranego bohatera, - wymienia niektóre cechy bohaterów, - rozpoznaje wątki poboczne, - wypowiada się na temat przeczytanego utworu, - wskazuje wartości ważne dla 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta głośno, wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, - rozpoznaje rodzaj literacki czytanego tekstu – epika, - rozpoznaje czytany utwór jako opowiadanie, powieść, nowelę, - opowiada o elementach świata przedstawionego, - odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych - rozpoznaje puentę jako element budowy utworu epickiego, - opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły, - charakteryzuje narratora utworu, - określa, czy dany bohater jest główny czy drugoplanowy, - wymienia większość cech bohaterów, - zbiera informacje o bohaterze, - uzasadnia rodzaj narracji: 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - analizuje elementy świata przedstawionego i wyciąga wnioski, - wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi i fantastycznymi w utworach epickich, - uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do opowiadania, powieści, noweli, - rozpoznaje punkt kulminacyjny jako element budowy utworu epickiego, - rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, - wskazuje cechy narratora w zależności od jego rodzaju, - rozpoznaje rodzaj bohatera w omawianym utworze, - określa relacje łączące bohaterów utworu, - uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do treści utworu, - selekcjonuje zebrane 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje elementy świata przedstawionego różnych utworów, - uzasadnia przynależność rodzajową i gatunkową utworu, podając odpowiednie przykłady, - rozpoznaje funkcje elementów budowy utworu: tytułu, puenty, punktu kulminacyjnego, - prezentuje według własnego pomysłu, z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami w utworze, - porównuje narratorów w różnych utworach, - charakteryzuje bohatera, również za pomocą narzędzi interaktywnych, - porównuje narrację pierwszoosobową z trzecioosobową i przedstawia wnioski, określa problematykę

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcia: <i>narrator</i> i <i>narracja</i>, - rozpoznaje w utworze wątek główny, - nazywa swoje wrażenia wywołane lekturą tekstu, - rozpoznaje w tekście znaczenia dosłowne, - opowiada ustnie o treści utworu, zachowując kolejność zdarzeń, - wie, że tekst może mieć znaczenie przenośne, - wie, czym jest alegoria, - wymienia cechy postawy bohatera, - wie, jakie jest przesłanie utworu, - rozpoznaje w utworach epickich wartości ważne dla Polaków, - dostrzega w omawianych utworach epickich elementy historyczne, - wymienia autorów utworów epickich wskazanych w <i>Podstawie programowej</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> bohaterów, - omawia postawę bohatera, - rozpoznaje w utworze ważne informacje, - tworzy projekt pracy (rysunek, drama, spektakl teatralny itp.) będącej interpretacją utworu – przekład intersemiotyczny, - dostrzega przenośny sens opowieści z Biblii, - rozpoznaje w tekście alegorię, - rozpoznaje przesłanie utworu, - na podstawie poznanych tekstów tworzy drabinę wartości ważnych dla Polaków na przestrzeni dziejów, - wymienia wydarzenia historyczne zawarte w omówionych tekstach, - rozumie słowo <i>kontekst</i> i zna rodzaje kontekstów w utworach epickich, - zna elementy z życia autorów utworów epickich wskazanych w <i>Podstawie programowej</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> pierwszoosobowej i trzecioosobowej, - omawia wątek główny, - określa doświadczenia bohaterów, - prezentuje własne rozumienie utworu, - ocenia bohaterów, - rozpoznaje informacje mniej ważne w utworze, - rozpoznaje fakty i opinie, - odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, - omawia przenośne znaczenia opowieści biblijnych, - podaje przykłady alegorii, - zna przyczyny niepowodzeń bohatera, - wypowiada się na temat przesłania utworu, - porównuje wartości ważne dla Polaków ze swoimi wartościami, - dostrzega różne konteksty w omawianych utworach epickich, - posługuje się biografią autora w interpretacji utworów epickich. 	<ul style="list-style-type: none"> informacje o bohaterze, - odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego, - dokonuje analizy fragmentu utworu, aby określić rodzaj narracji, - określa tematykę utworu, - omawia wątek poboczny, - porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami, - odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, - porównuje treść czytanych utworów z własnymi doświadczeniami, - interpretuje biblijne opowieści, - omawia funkcje alegorii, - ocenia postawę bohatera i przyczyny jego niepowodzenia, - formułuje przesłanie utworu, - omawiając utwory epickie, nawiązuje do kontekstów: historycznego, biograficznego, kulturowego, - dostrzega i wskazuje nawiązania biograficzne w omawianych utworach epickich. 	<ul style="list-style-type: none"> utworu i prezentuje ją w twórczy sposób, - ciekawie prezentuje własną interpretację biblijnych opowieści, - w interpretacji utworów epickich wykorzystuje odwołania do wartości uniwersalnych związanych z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi, - w interpretacji utworów epickich wykorzystuje elementy wiedzy o historii i kulturze, - w interpretacji utworów epickich odwołuje się do kontekstu biograficznego, - wyjaśnia wpływ kontekstu historycznego na treść i formę utworów epickich, - porównuje utwory epickie z różnych kultur i epok, uwzględniając kontekst kulturowy i społeczny.

I.1. Czytanie utworów literackich – dramat

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY DRAMATYCZNE				
<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcie dramatu, - wie, że dramat to jeden z rodzajów literackich, - wie, że gatunki dramatu to tragedia i komedia, - zna podstawowe cechy utworów dramatycznych, - odróżnia utwór pisany prozą i wierszem od dramatu, - rozpoznaje czytany utwór jako dramat, - krótko opowiada, o czym jest omawiany utwór dramatyczny, - wymienia elementy świata przedstawionego w dramacie: czas, miejsce akcji, bohaterowie, wydarzenia, - rozumie pojęcie bohatera tragicznego, - podaje wybrane wydarzenia omawianego utworu dramatycznego, - dostrzega komizm w dramacie, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, czym cechuje się dramat jako rodzaj literacki, - zna cechy utworów dramatycznych, - wie, czym cechuje się tragedia i komedia, - opisuje elementy świata przedstawionego w dramacie, - wymienia charakterystyczne elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog, - wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne, - wyszukuje w dramacie określone informacje, - ustala kolejność wydarzeń , - rozpoznaje rodzaje bohaterów, - przedstawia wybraną postać, - wymienia niektóre cechy bohaterów dramatu, - wskazuje wartości ważne dla bohaterów dramatu, - wie, kto to jest bohater tragiczny, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - czyta utwór wyraźnie, z podziałem na role i z odpowiednią artykulacją, - rozpoznaje dramat jako rodzaj literacki, - wskazuje cechy utworów dramatycznych, - wymienia cechy tragedii i komedii, - opowiada o elementach świata przedstawionego w dramacie, - wskazuje akt, scenę, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog, - odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych, - porządkuje wydarzenia, - prezentuje w dowolnej formie treść dramatu, w tym w formie interaktywnej, - opowiada o wybranych wydarzeniach, - określa rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego utwór jest dramatem, - omawia cechy rodzajowe dramatu i cechy gatunkowe tragedii i komedii, - analizuje elementy świata przedstawionego w dramacie i wyciąga wnioski, - wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi dramatu, - omawia zdarzenia realistyczne i fantastyczne, - określa przyczyny zdarzeń, - rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, - rozpoznaje rodzaj bohatera, - określa relacje łączące bohaterów, - uzasadnia wskazane cechy postaci, odwołując się do utworu, - wyjaśnia, dlaczego dana postać jest bohaterem tragicznym, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - udowadnia, że czytany utwór jest dramatem, podając odpowiednie przykłady z tekstu, - prezentuje według własnego pomysłu, z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami w dramacie, - charakteryzuje bohatera dramatu, również za pomocą narzędzi interaktywnych, - określa problematykę dramatu i prezentuje ją w twórczy sposób, - wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w dramacie, odwołując się do znajomości całej lektury, - określa funkcje komizmu.

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY DRAMATYCZNE				
<ul style="list-style-type: none"> - wie, czym się różni realizm od fantastyki w utworze dramatycznym, - wie, że akcja dramatu dzieli się na etapy, - wie, że dzieło dramatyczne ma kontekst kulturowy i biograficzny. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcie komizmu, - wypowiada się na temat przeczytanego dramatu, - rozpoznaje w dramacie informacje ważne, - tworzy projekt pracy (rysunek, drama, spektakl teatralny itp.) będącej interpretacją utworu dramatycznego – przykład intersemiotyczny, - zna etapy rozwoju akcji dramatycznej, - zna kontekst kulturowy i biograficzny dramatu, - rozumie pojęcie dramatu romantycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia większość cech bohaterów, - wskazuje bohatera tragicznego, - ocenia bohaterów dramatu, - rozpoznaje informacje mniej ważne w dramacie, - wymienia rodzaje komizmu, - odczytuje omawiane teksty dramatyczne na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, - nazywa etapy rozwoju akcji dramatycznej, - rozumie kontekst kulturowy i biograficzny dramatu. 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego, - porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi, - odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, - omawia etapy rozwoju akcji dramatycznej, - wyjaśnia kontekst kulturowy i biograficzny dramatu, - wskazuje w utworze cechy dramatu romantycznego, - organizuje inscenizację. 	

I.1. Czytanie utworów literackich – ballada

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY SYNKRETYCZNE				
<ul style="list-style-type: none"> - wie, że ballada zawiera elementy epiki, liryki i dramatu, - wymienia elementy świata przedstawionego w balladzie, - wie, czym jest punkt kulminacyjny, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zna cechy ballady, - dostrzega w balladzie elementy epiki, liryki i dramatu, - omawia elementy świata przedstawionego z podziałem 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy ballady, - wie, na czym polega synkretyzm ballady, - porządkuje wydarzenia w sposób przyczynowo-skutkowy, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wnikliwie omawia cechy ballady, - wyjaśnia, na czym polega synkretyzm ballady, - porządkuje zebrany materiał na temat ballady, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie analizuje i interpretuje omawianą balladę, - prezentuje według własnego pomysłu, również interaktywnie,

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY SYNKRETYCZNE				
<ul style="list-style-type: none"> - wie, na czym polega romantyczna wizja natury, - dostrzega problem winy i kary w balladzie, - tworzy proste wypowiedzi inspirowane balladą. 	<ul style="list-style-type: none"> na fikcyjne i fantastyczne, - wyjaśnia, czym jest punkt kulminacyjny, - rozumie romantyczną wizję natury, - rozumie problem winy i kary w balladzie, - dostrzega w sztuce nawiązania do omawianej ballady, - tworzy wypowiedzi inspirowane przeczytaną balladą. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje informacje na temat bohaterów, - wskazuje punkt kulminacyjny w balladzie, - wyjaśnia romantyczną wizję natury, - wypowiada się na temat problemu winy i kary, - ocenia dzieła sztuki nawiązujące do ballady, - tworzy ciekawe wypowiedzi inspirowane balladą. 	<ul style="list-style-type: none"> - określa funkcje punktu kulminacyjnego, - interpretuje romantyczną wizję natury, - omawia problem winy i kary w balladzie, - interpretuje dzieła sztuki nawiązujące do omawianej ballady, - tworzy rozbudowane wypowiedzi inspirowane przeczytaną balladą. 	<ul style="list-style-type: none"> świat przedstawiony w balladzie.

I.2. Odbiór tekstów kultury

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
INNE TEKSTY KULTURY				
<ul style="list-style-type: none"> - określa tematykę tekstu kultury, - nazywa wrażenia wywołane obrazem, grafiką, rzeźbą, fotografią, - wymienia elementy tekstu kultury, - dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą publicystyczną, naukową i popularnonaukową, - wie, że są różne gatunki 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje w tekście potrzebne informacje, - prezentuje elementy obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii, - wymienia elementy realistyczne i fantastyczne obrazu, - cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje cechy tekstów kultury, - opisuje sytuację ukazaną w danym tekście, - nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii, - określa uczucia wywołane tekstem kultury, - przedstawia własne 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej w danym tekście, - opisuje elementy obrazu, grafiki, rzeźby, fotografii, - przedstawia własne rozumienie tekstu kultury poprzez podanie tematów rozmów ukazanych postaci, - znajduje w tekstach 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - określa nastrój obrazu grafiki, rzeźby, fotografii oraz uzasadnia swoją wypowiedź, - przedstawia własne zdanie na temat sytuacji ukazanej w tekście kultury, - omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch,

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
INNE TEKSTY KULTURY				
dziennikarskie: wywiad, artykuł, – rozpoznaje wywiad i artykuł wśród innych gatunków publicystycznych, – wie, co to jest lid.	naukowego, – rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, artykuł, – podaje funkcje lidu, – dostrzega wartości estetyczne poznanych tekstów kultury.	rozumienie tekstu kultury, – określa funkcje literatury pięknej, publicystycznej, popularnonaukowej i naukowej, – określa podstawowe cechy wywiadu i artykułu, – określa znaczenie lidu.	współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych, – porównuje różne dzieła, – omawia funkcje lidu.	– dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie czy fotografii, – przedstawia własną interpretację dzieła sztuki.

II.1. Gramatyka języka polskiego – fonetyka

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FONETYKA				
– zna pojęcie fonetyka, – odróżnia głoskę od litery i sylaby, – wie, że są różne rodzaje głosek, – rozpoznaje samogłoski i spółgłoski, – rozpoznaje sylabę, – zna zasady dzielenia wyrazów na sylaby, – wie, że <i>i</i> w wyrazie może pełnić różne funkcje, – wie, czym są upodobnienia fonetyczne i uproszczenia grup spółgłoskowych, – dostrzega rozbieżności	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – rozumie, czym zajmuje się fonetyka, – rozumie wpływ narządów mowy na sposób wymawiania głosek, – rozróżnia rodzaje głosek: samogłoska–spółgłoska, dźwięczna–bezdźwięczna, ustna–nosowa, miękka–twarda, – rozumie funkcje głoski <i>i</i> , – rozumie, na czym polegają zjawiska fonetyczne, w tym upodobnienia, – rozumie, co to jest intonacja	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby, – wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski, – dzieli wyrazy na sylaby, – poprawnie przenosi wyrazy, – określa rolę samogłoski <i>i</i> , – omawia mechanizm upodobnień fonetycznych, – rozpoznaje rodzaj i kierunek upodobnienia, – definiuje pojęcia intonacji oraz akcentu wyrazowego i zdaniowego,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – omawia narządy mowy i ich wpływ na sposób wymawiania głosek, – rozpoznaje rodzaje wszystkich głosek i omawia ich cechy, – rozpoznaje funkcję litery <i>i</i> w wyrazie, – objaśnia mechanizm upodobnień fonetycznych, – podaje przykłady różnych rodzajów upodobnień, – wyjaśnia, na czym polega intonacja oraz akcent	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – dzieli wyraz na głoski i wskazuje różne funkcje głoski <i>i</i> , – rozumie i wykorzystuje wiedzę o głoskach oraz upodobnieniach do poprawnego mówienia i pisania, – świadomie i bezbłędnie akcentuje wyrazy i zdania we wszystkich swoich wypowiedziach oraz podczas czytania i recytacji.

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FONETYKA				
między mową a pismem, – dostrzega utratę dźwięczności w wygłosie, – wie, co to jest intonacja – wie, co to akcent wyrazowy i zdaniowy, – zna reguły akcentowania w języku polskim	oraz akcent wyrazowy i zdaniowy, – wymienia reguły akcentowania w języku polskim, – rozpoznaje wyjątki od zasad akcentowania.	– stosuje reguły akcentowania w języku polskim oraz prawidłową intonację, – wymienia wyjątki od zasad akcentowania.	wyrazowy i zdaniowy, – wypowiada się z prawidłową intonacją, – prawidłowo akcentuje wyrazy i zdania oraz wyjątki.	

II.1. Gramatyka języka polskiego – słowotwórstwo

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SŁOWOTWÓRSTWO				
– zna pojęcie słowotwórstwa, – zna pojęcia podstawy słowotwórczej, tematu słowotwórczego i definicji słowotwórczej, – zna pojęcie formantu, – wie, że są różne rodzaje formantów, – rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny, – zna pojęcie kategorii znaczeniowej, – wie, jakie znaczenia są nadawane wyrazom przez formanty,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – wie, czym zajmuje się słowotwórstwo, – odróżnia wyraz podstawowy od wyrazu pochodnego, – próbuje tworzyć definicje słowotwórcze wyrazu, – wskazuje formant w wyrazie pochodnym, – zna funkcję formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, – rozumie pojęcie kategorii znaczeniowej, – rozpoznaje znaczenia	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – wyjaśnia, czym zajmuje się słowotwórstwo, – wyjaśnia, czym są wyrazy podstawowe i wyrazy pochodne, – tworzy definicje słowotwórcze, – zna rodzaje formantów, – wyjaśnia funkcję formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, – podaje przykłady kategorii znaczeniowych wyrazów, – rozpoznaje rodzinę wyrazów,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – rozpoznaje wyrazy podstawowe i wyrazy pochodne, – poprawnie tworzy definicje słowotwórcze, – rozpoznaje rodzaj formantu, – wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, – omawia funkcję znaczeniową formantów,	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – świadomie stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy podstawowe i pochodne, – świadomie stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy należące do różnych kategorii znaczeniowych, – świadomie stosuje wyrazy pokrewne i złożone w swoich wypowiedziach , – przedstawia analizę słowotwórczą wyrazu.

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SŁOWOTWÓRSTWO				
<ul style="list-style-type: none"> - wie, co to jest rodzina wyrazów, - zna pojęcia <i>wyraz pokrewny, rdzeń, rdzenie oboczne</i>, - wie, że wyrazy mają znaczenie realne i znaczenie słowotwórcze, - wie, czym są wyrazy złożone, - wie, że wyrazy złożone dzielą się na złożenia, zestawienia i zrosty, - zna podstawowe zasady pisowni wyrazów złożonych. 	<ul style="list-style-type: none"> nadawane wyrazom przez formanty, - wyjaśnia, co to jest rodzina wyrazów, - rozpoznaje wyraz pokrewny, rdzeń, rdzenie oboczne, - rozróżnia realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu, - odróżnia wyrazy złożone od innych, - zna zasady tworzenia wyrazów złożonych - zna zasady pisowni wyrazów złożonych. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje rdzeń i oboczności w wyrazach pokrewnych, - rozpoznaje w tekście wyrazy złożone, - omawia zasady tworzenia wyrazów złożonych, - wyjaśnia zasady pisowni wyrazów złożonych. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia kategorie znaczeniowe wyrazów, - podaje przykłady wyrazów należących do jednej rodziny, - tworzy wyrazy pokrewne, - tworzy wyrazy złożonych, - stosuje w praktyce zasady pisowni wyrazów złożonych. 	

II.1. Gramatyka języka polskiego – fleksja

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FLEKSJA				
<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje czasownik, - podaje pytania czasownika, - rozpoznaje różne formy czasownika, - odróżnia bezokolicznik od odmiennej formy czasownika, - wie, przez co odmienia się 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje czasownik w zdaniu, - rozpoznaje nieosobowe formy czasownika: formy zakończone na <i>-no</i> , <i>-to</i>, bezokoliczniki, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia czasownik od innych części mowy, - rozpoznaje rodzaj czasownika, - odmienia czasownik przez osoby, liczby, rodzaje, czasy, - odróżnia czasowniki 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy różne rodzaje imiesłowów od czasowników, - odmienia imiesłow przymiotnikowe, - przekształca wskazane 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie używa imiesłowów, - wskazuje i poprawia błędy fleksyjne związane z użyciem imiesłowów, - redaguje tekst z użyciem

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FLEKSJA				
<p>czasownik,</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest czasownik w formie osobowej i nieosobowej, – wie, że imiesłowy są nieosobowymi formami czasownika, – wymienia imiesłowy: przymiotnikowy i przysłówkowy, – odróżnia imiesłów od innych części mowy, – zna zasady tworzenia i odmiany imiesłówów, – zna podstawowe zasady pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, wie, że są wyjątki od tych zasad, – wie, czym są nazwy miejscowe, – zna wybrane zasady zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego imiesłowy są nieosobowymi formami czasownika, – wymienia rodzaje imiesłówów przymiotnikowych, – podaje końcówki imiesłówów, – wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłówów, – wie, jak odróżnić imiesłów od przymiotnika, – tworzy imiesłowy z partykułą <i>nie</i>, – zna zasady pisowni <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, – wymienia zasady odmiany nazw miejscowych i nazw mieszkańców, – podaje zasady zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców. 	<p>dokonane od niedokonanych,</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje różne rodzaje imiesłówów przymiotnikowych i przysłówkowych, – wskazuje imiesłów w zdaniu, – wymienia wyjątki od zasad pisowni partykuły <i>nie</i>, – rozpoznaje nazwy miejscowe, – stosuje zasady odmiany i zapisu nazw miejscowych i nazw mieszkańców. 	<p>czasowniki na konstrukcje z imiesłowami,</p> <ul style="list-style-type: none"> – bezbłędnie zapisuje <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – uwzględnienia wyjątki od zasad pisowni partykuły <i>nie</i>, – podaje własne przykłady nazw miejscowych, – bezbłędnie odmienia i zapisuje nazwy miejscowe i nazwy mieszkańców. 	<p>wszystkich rodzajów imiesłówów,</p> <ul style="list-style-type: none"> – redaguje tekst z użyciem imiesłówów z partykułą <i>nie</i>, – poprawia błędy swoje i innych w zapisie <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, w tym z wyjątkami, – koryguje błędy swoje i innych w odmianie i zapisie nazw miejscowych i nazw mieszkańców.

II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SKŁADNIA				

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SKŁADNIA				
<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia zdanie od równoważnika zdania, - zna pojęcie <i>imiesłowy równoważnik zdania</i>, - wie, jak przekształcić wypowiedzenie w imiesłowy równoważnik zdania, - odróżnia wypowiedzenie z imiesłowym równoważnikiem zdania od zdania, - zna terminy: <i>mowa zależna</i> i <i>mowa niezależna</i> - wyjaśnia różnice między mową zależną a niezależną. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia zdanie od równoważnika zdania i wypowiedzenia z imiesłowym równoważnikiem zdania. - identyfikuje imiesłowy równoważnik zdania poprzez znalezienie imiesłowa przysłówkowego, - wyjaśnia, jak przekształcić wypowiedzenie w imiesłowy równoważnik zdania, - wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mowa zależna</i>, <i>mowa niezależna</i>, - odróżnia mowę zależną od mowy niezależnej, - w podanym tekście wskazuje mowę zależną i mowę niezależną. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania oraz imiesłowy równoważnik zdania, - przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie, - przekształca wypowiedzenie w imiesłowy równoważnik zdania, - określa różnice między mową zależną a mową niezależną, - przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - układa zdanie i równoważnik zdania oraz imiesłowy równoważnik zdania, - rozpoznaje imiesłowy równoważnik zdania, - poprawnie przekształca imiesłowy równoważnik zdania w zdanie złożone i odwrotnie, - stosuje imiesłowy równoważnik zdania w swoich wypowiedziach, - poprawnie przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie, - zapisuje dowolny dialog w formie mowy zależnej, - przy zapisie dialogu stosuje poprawną interpunkcję. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdanie, równoważnik zdania oraz imiesłowy równoważnik zdania, - wskazuje i poprawia błędy związane z użyciem imiesłowego równoważnika zdania, - redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów zapisuje w formie mowy niezależnej.

II.2. Zróżnicowanie języka

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA				
<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcia: <i>synonim</i> i <i>antonim</i>, <i>homonim</i>, <i>neologizm</i> i <i>archaizm</i>, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumie pojęcia: <i>synonim</i> 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady synonimów, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - definiuje pojęcia: <i>synonim</i> 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - funkcjonalnie wykorzystuje

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA				
<p><i>kolokwializm, zapożyczenie, związek frazeologiczny,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia synonimy, antonimy i homonimy, - odróżnia wyrazy bliskoznaczne od wyrazów pokrewnych, - identyfikuje różne rodzaje neologizmów obiegowych, - rozpoznaje archaizmy, - odróżnia archaizmy od neologizmów, - dostrzega archaizmy w utworze, - dostrzega kolokwializmy w wypowiedzi, - próbuje zastąpić kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego - wie, że zapożyczenie można zastąpić wyrazem rodzimym, - wie, że słownictwo ulega ciągłemu wzbogacaniu. 	<p><i>i antonim, homonim, neologizm i archaizm, kolokwializm, zapożyczenie, związek frazeologiczny,</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia synonim od antonimu i homonimu, - wskazuje synonimy, antonimy i homonimy, - wskazuje wyrazy bliskoznaczne i wyrazy pokrewne, - rozpoznaje frazeologizmy, - zna znaczenie wybranych związków frazeologicznych, - wie, co odróżnia neologizmy artystyczne od obiegowych, - zna różne rodzaje neologizmów obiegowych, - zna funkcje neologizmów, - zna typy archaizmów, - zna funkcje archaizmów, - rozpoznaje archaizmy w utworze, - rozumie pojęcie <i>kolokwializm</i>, - rozpoznaje kolokwializmy w wypowiedzi, - zastępuje kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego, - zna różne rodzaje, zapożyczeń, rozumie ich funkcje, - wypowiada się na temat przydatności zapożyczeń, 	<p>antonimów i homonimów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje różnicę między wyrazem bliskoznacznym a pokrewnym, - wskazuje związki frazeologiczne w utworze, rozumie ich znaczenie, - podaje przykłady neologizmów artystycznych i obiegowych, - wskazuje różne rodzaje neologizmów obiegowych, - wymienia funkcje neologizmów, - rozróżnia typy archaizmów i określa ich funkcje, - określa funkcje kolokwializmów, - wskazuje kolokwializmy w wypowiedzi, - poprawnie zastępuje kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego, - wymienia różne rodzaje zapożyczeń i wyjaśnia ich funkcje, - omawia przydatność zapożyczeń, - poprawnie zastępuje zapożyczenia wyrazami rodzimymi. 	<p><i>i antonim, homonim, neologizm i archaizm, kolokwializm, zapożyczenie, związek frazeologiczny,</i> odwołuje się do przykładów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy synonimy, antonimy konkretnych słów, - wyjaśnia różnicę między wyrazem bliskoznacznym a pokrewnym, - podaje przykłady związków frazeologicznych, wyjaśnia ich znaczenia, - rozpoznaje w tekście neologizmy artystyczne i obiegowe, - podaje przykłady różnych neologizmów obiegowych, - wyjaśnia funkcje neologizmów, - omawia na przykładach typy i funkcje archaizmów, - interpretuje tekst, biorąc pod uwagę znaczenie i funkcję archaizmów, - omawia na przykładach funkcje kolokwializmów, - interpretuje użycie kolokwializmów w tekście, - bezbłędnie zastępuje kolokwializmy wyrazami ze słownictwa ogólnego, - podaje przykłady wyrazów 	<p>zdobyte wiadomości,</p> <ul style="list-style-type: none"> - urozmaica język swojej wypowiedzi, - świadomie stosuje neologizmy w swoich wypowiedziach, - świadomie używa kolokwializmów i archaizmów w celu stylizacji tekstu, - na bieżąco wzbogaca swoje słownictwo, - koryguje błędy swoje i innych.

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA				
	<ul style="list-style-type: none"> – zastępuje zapożyczenia wyrazami rodzimymi, – zna sposoby wzbogacania słownictwa. 		<ul style="list-style-type: none"> rodzimych i zapożyczeń, bezbłędnie zastępuje zapożyczenia, – omawia funkcje i znaczenie różnych typów zapożyczeń, ocenia ich przydatność, – stosuje różne sposoby wzbogacania słownictwa. 	

II.3. Komunikacja językowa i kultura języka

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
KOMUNIKACJA JĘZYKOWA I KULTURA JĘZYKA				
<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcie grzeczności językowej, – rozpoznaje niektóre zwroty grzecznościowe, – zna zasady pisowni zwrotów grzecznościowych, w tym zaimków osobowych w listach, – wie, że istnieje pojęcie normy językowej, – wie, że istnieje norma wzorcowa i norma użytkowa – zna pojęcie błędu językowego, – wie, że istnieją różne 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, na czym polega grzeczność językowa, – wskazuje zwroty grzecznościowe w liście, – omawia zasady pisowni zwrotów grzecznościowych, w tym zaimków osobowych w listach, – wie, co to jest norma językowa, – odróżnia normę wzorcową od normy użytkowej, – wie, czym jest błąd językowy, – wymienia rodzaje błędów 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie grzeczności językowej, – podaje przykłady zwrotów grzecznościowych, – przestrzega zasad pisowni zwrotów grzecznościowych, w tym zaimków osobowych w listach, – wyjaśnia, czym jest norma językowa, – wyjaśnia różnicę między normą wzorcową a normą użytkową, – wyjaśnia pojęcie błędu 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – bezbłędnie stosuje zwroty grzecznościowe, w tym zaimki osobowe w liście, – podaje przykłady wskazujące różnicę między normą wzorcową a normą użytkową, – definiuje pojęcie błędu językowego, – rozpoznaje różne rodzaje błędów językowych, – wskazuje cechy i funkcje tekstów reklamowych, – podaje przykłady sloganów 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawia błędy w pracach swoich oraz kolegów / koleżanek, – na co dzień wykorzystuje wiedzę o komunikacji językowej i kulturze języka, – świadomie posługuje się perswazją, – nie poddaje się manipulacji językowej ani jej nie używa.

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
KOMUNIKACJA JĘZYKOWA I KULTURA JĘZYKA				
rodzaje błędów językowych, – rozpoznaje teksty reklamowe, – wskazuje slogany reklamowe, – wie, że w języku istnieje perswazja oraz manipulacja, – dostrzega manipulację językową.	językowych, – zna cechy i funkcje tekstów reklamowych, – wie, co to jest slogan reklamowy, – odróżnia perswazję od manipulacji językowej.	językowego, – omawia różne rodzaje błędów językowych, – określa cechy i funkcje tekstów reklamowych, – wyjaśnia, czemu służy slogan reklamowy, – wskazuje różnicę między perswazją a manipulacją.	reklamowych, – wyjaśnia różnicę między perswazją a manipulacją.	

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
STRESZCZENIE, ROZPRAWKA, OPOWIADANIE TWÓRCZE, PRZEMÓWIENIE, RECENZJA, WYWIAD				
– rozpoznaje streszczenie, – podejmuje próbę streszczenia tekstu, – dostrzega informacje w streszczanym tekście, – wie, czym jest rozprawka, – zna pojęcia <i>teza</i> i <i>argument</i> , – wie, że argumenty należy hierarchizować, – wie, że argument powinien być uzasadniony i zawierać odwołanie do przykładu, – wie, czym jest plan kompozycyjny, – zna cechy przemówienia, – zna rodzaje argumentów, – zna zwroty do słuchaczy,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – streszcza proste teksty, – wydobywa informacje z tekstu, – wymienia elementy kompozycyjne rozprawki, – formułuje tezę, – wie, czym jest argument, – odróżnia przykład od argumentu, – wie, na czym polega hierarchizacja argumentów, – wie, co to jest wniosek, – zna zasady tworzenia planu kompozycyjnego – zna etapy pracy nad przemówieniem,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – pisze dobre streszczenie, – porządkuje informacje z tekstu, – dostrzega główną myśl tekstu, – wymienia cechy rozprawki, – odróżnia tezę od hipotezy, – odróżnia argument od kontrargumentu, – ilustruje argument przykładem, – próbuje uporządkować wywód, – pracuje nad planem kompozycyjnym, – podejmuje próbę wnioskowania,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – logicznie porządkuje informacje z tekstu, – wskazuje główną myśl tekstu, – stawia ciekawe / oryginalne hipotezy, – formułuje kontrargumenty, – hierarchizuje argumenty, – zgadza się z cudzym poglądem lub z nim polemizuje, rzeczowo uzasadniając własne zdanie, – formułuje wnioski, – porządkuje wywód argumentacyjny, – sporządza plan kompozycyjny, – funkcjonalnie korzysta ze	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – samodzielnie analizuje i interpretuje tekst w celu napisania streszczenia, – samodzielnie pisze spójną i rozwiniętą rozprawkę z tezą oraz hipotezą, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi, – samodzielnie pisze spójne przemówienie, używając różnych środków retorycznych i różnych rodzajów argumentów, – publicznie wygłasza swoje

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
STRESZCZENIE, ROZPRAWKA, OPOWIADANIE TWÓRCZE, PRZEMÓWIENIE, RECENZJA, WYWIAD				
<ul style="list-style-type: none"> - wie, że w przemówieniu wykorzystuje się głos i mowę ciała, - odróżnia opowiadanie twórcze od odtwórczego, - zna typy narracji, - wie, że opowiadanie trzeba odpowiednio skomponować, - zna pojęcia retrospekcji i puenty, - wie, że w recenzji używa się określonego słownictwa, - zna wybrane kryteria oceny tekstów kultury, - zna podstawowe zasady przygotowania wywiadu, - wie, że podczas wywiadu zadaje się różne rodzaje pytań, - pod kierunkiem nauczyciela pisze rozprawkę z tezą, proste przemówienie, opowiadanie twórcze oraz recenzję, - przeprowadza prosty wywiad. 	<ul style="list-style-type: none"> - dobiera argumenty i zwroty do słuchaczy, - wie, jak wykorzystać głos i mowę ciała, - rozróżnia typy narracji, - wie, na czym polega trójdzielna kompozycja opowiadania, rozprawki, przemówienia, recenzji, - rozumie znaczenie retrospekcji i puenty, - zna cechy i kompozycję recenzji, - zna słownictwo typowe dla recenzji, - wymienia kryteria oceny różnych tekstów kultury, - wymienia zasady przygotowania wywiadu, - rozpoznaje różne rodzaje pytań w wywiadzie, - pisze rozprawkę z tezą, opowiadanie twórcze, przemówienie i recenzję, - przeprowadza wywiad zgodnie z zasadami. 	<ul style="list-style-type: none"> - pisze rozprawkę z hipotezą oraz przemówienie, w którym odpiera przewidywany kontrargument, - uzasadnia dobór argumentów, - stosuje odpowiednie zwroty do słuchaczy, - wskazuje różnice między opowiadaniem twórczym a odtwórczym, - stosuje różne typy narracji w opowiadaniu, - stosuje akapity dla oznaczenia głównych elementów kompozycyjnych tekstu, - stosuje w opowiadaniu retrospekcję i puentę, - wskazuje słownictwo typowe dla recenzji, - ocenia różne teksty kultury, stosując poznane kryteria, - określa zasady przygotowania wywiadu, - formułuje różnego rodzaju pytania, - przeprowadzając wywiad, uwzględnia cechy gatunkowe. 	<ul style="list-style-type: none"> zwrotów do słuchaczy, - używa środków retorycznych, - świadomie wykorzystuje głos i mowę ciała, - stosuje w opowiadaniu sześć elementów urozmaicenia stylu, - używa słownictwa typowego dla recenzji, - rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych, - omawia zasady przygotowania wywiadu, - formułuje różnorodne i ciekawe pytania do wywiadu, - pisze rozwiniętą rozprawkę z tezą i hipotezą, ciekawe rozbudowane przemówienie i opowiadanie twórcze, pełną recenzję, - przeprowadza wywiad zgodnie ze wszystkimi wymogami. 	<ul style="list-style-type: none"> przemówienie, - samodzielnie pisze spójne rozwinięte i ciekawe opowiadanie twórcze, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi, - samodzielnie pisze spójną rozwiniętą recenzję, uwzględniając wszystkie wymogi tej formy wypowiedzi, - projektuje i przeprowadza wywiad zgodnie z zasadami, wykorzystując do tego telefon, - na podstawie nagrania tworzy tekst wywiadu, - koryguje własne i cudze błędy związane z tworzeniem form wypowiedzi.